

La Bauma

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Fígols, La Bauma
Emplaçament Rural

Coordenades:

Latitud: 42.185754032362
Longitud: 1.8313338056481
UTM Est (X): 403495
UTM Nord (Y): 4671061

Classificació

Número de fitxa 08080 - 41
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Modern
Segle s.XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Element que es troba desaparegut i només en resten algunes estructures de l'edifici original que havia de ser petites dimensions.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Autoria de la fitxa Joel Colomer Casamitjana
Data de registre de la fitxa: dt., 08/04/2025 - 12:10

Descripció

Bauma de pedra que era utilitzada com a refugi, majoritàriament per a pastors de la zona. Es troba a la finca de Cal Sastre i la seves restes es troben encastades a la paret. Només queden alguns elements constructius que proporcionen una informació relativa a la seva autèntica funcionalitat. Un petit espai de resguard d'animals, que en algun moment també podia haver estat un petit habitatge en forma de borda auxiliar de la masia major que era cal Sastre.

Història

La masia de la Bauma deu el seu nom de la paraula “bauma”, que designa una balma o cavitat natural en la roca, i fa referència directa a la seva ubicació: encastada sota un cingle, aprofitant l’abric natural de la muntanya com a part estructural de l’edifici. Aquest tipus d’assentament troba els seus orígens en una llarga tradició d’ocupació d’espais rocosos al Berguedà i altres zones muntanyoses de Catalunya. Tot i que no es pot precisar amb exactitud la data de fundació de la Bauma, la seva configuració fa pensar en una ocupació molt antiga, possiblement d’origen medieval o fins i tot anterior, adaptada posteriorment a l’arquitectura rural moderna. Durant els segles XVIII i XIX, és probable que es transformés en una masia pròpiament dita, amb un ús permanent o estacional vinculat a l’activitat agrícola i ramadera. La Bauma combinava les funcions pròpies d’una casa de pagès —conreu d’hortalisses, patates, cereals, cria de bestiar menor— amb l’explotació del bosc i l’ús protector de la cinglera, que proporcionava ombra, seguretat i estabilitat climàtica. L’arquitectura s’integrava perfectament en la roca: la balma feia de sostre o paret natural, mentre que la resta de l’edificació es construïa amb pedra local i coberta a una o dues aigües, segons el cas. Aquest tipus de construcció presentava avantatges notables en zones de clima extrem i pendents pronunciats. A més, la discreció i protecció del lloc permetien mantenir una certa autonomia i seguretat en períodes difícils, com guerres, revoltes o crisis agrícoles. A l’amillament de 1862 apareix com a Balma amb cinc peces de rústica.

Bibliografia

Amillamiento de Fígols (1882), Ajuntament de Fígols

Mapa planimètric de Fígols de les mines (1914). Instituto Geográfico y Estadístico (Espanya). Institut Cartogràfic de Catalunya.

CORTÉS, ELÍA, María del Agua, (2019). *De bona casa, bona brasa. La casa i l’espai domèstic rural al Berguedà*. Col·lecció Temes d’Etnologia de Catalunya.

Col·lectiu (1983). *La masia: casa i economia rural a Catalunya*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions.

GIRALT, Sebastià (2004). *La masia. Una història sobre la casa i la família*. Barcelona: Edicions 62.

NADAL, Jordi; GIRALT, Enric (1984). *La pagesia catalana: de l’esplendor a la crisi*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes.

NAVARRO, Maria (2003). *La masia catalana: arquitectura i vida rural*. Barcelona: Lunwerg Editores.

PLADEVALL, Antoni (2000). *Les masies catalanes. Arrels d’un país*. Barcelona: Edicions Destino.

SERRA i VILARÓ, Josep (1932). *La masia catalana: assaig d’estudi arqueològic de la casa pairal*. Barcelona: Institut d’Estudis Catalans.

